

of 'de Gereformeerde kerk' in het enkelvoud, deden zij dit uitsluitend in dogmatische, oratorische of geografische zin. 'Nooit *kerkrechtelijk*, d.w.z. nimmer als het er op aan kwam, om de eenheid van de *ecclesiae formatae* als zoodanig uit te drukken.'²⁶

De Gereformeerde Kerken in Nederland: geen kerk in institutaire zin, maar een bond van plaatselijke kerken. Een zienswijze die van meetaf aan van kracht was geweest in de Nederduitse Gereformeerde Kerken, en die veld had gewonnen in de Christelijke Gereformeerde Kerk.

IV.

Met de juistgenoemde beslissing inzake de naam van de kerken is het terrein betreden van de vele regelingen die voor het goede verloop van de vereniging en de organisatie van de toekomstige kerkelijke samenleving getroffen moesten worden. Wat op dit gebied in een paar maanden tijd tot stand werd gebracht kan verbazingwekkend worden genoemd. Van grote betekenis was de intensieve en zorgvuldige arbeid van de tien deputaten (vijf van elk van de beide synoden). Als resultaat van hun besprekingen stelden zij op 4 maart 1892 een *Memorie* vast die werd toegezonden aan de kerken, opdat zij zich zouden kunnen beraden en uitspreken over de onderwerpen in deze missive genoemd. Zij betroffen: 1. De grensregeling der plaatselijke kerken; 2. Roeping onzer kerken tegenover de gereformeerden die nog niet met ons verenigd zijn; 3. Ineensmelting der plaatselijke kerken; 4. Samenvoeging der kerken in klassen en provinciën; 5. Huishoudelijke bepalingen; 6. Naam der verenigde kerken; 7. Officiëel orgaan; 8. Opleiding van predikanten; 9. Zending; 10. Algemene bezittingen; 11. Mandaat der afgevaardigden ter synode. De deputaten onthielden zich hierbij van enig oordeel of advies, maar voorzagen ieder punt van een korte toelichting. Op korte termijn werd op deze *Memorie* gereageerd, waarna de deputaten met betrekking tot de genoemde onderwerpen adviezen en voorstellen formuleerden. Deze werden door beide synoden in de maand juni besproken, waarop vervolgens door de beide voorzitters een geunificeerde redactie werd opgesteld die door de twee synoden aanvaard en vastgesteld werd.²⁷

We kunnen van deze bepalingen slechts enkele zaken hier aanstippen. Inzake de grenzen van de plaatselijke kerken werd de regeling, voor zover dit nodig

26. *Acta Synode Amsterdam 1892*, 134.

27. Alle teksten in: *Handelingen Synode Amsterdam 1892* en *Acta Synode Amsterdam 1892*, met weergave van besprekingen in beide synoden.